

Notat

Til Borgerrepræsentationen

Procesnotat om behandling af medlemsforslag i Borgerrepræsentationen om at omdøbe Kristianiagade til Ukrainegade i Københavns Kommune

02-05-2022

Sagsnummer i F2
2022 - 6750

Dokumentnummer i F2
1308988

Sagsnummer i eDoc
2022-0142699

Resumé

Der er tidligere i Københavns Kommunes Teknik- og Miljøudvalg behandlet et lignende medlemsforslag om at omdøbe "Kristianiagade", hvor den russiske ambassade i dag er beliggende, til "Ukrainegade".

Det var i forbindelse med behandlingen af medlemsforslaget kommunens vurdering, at der ikke for nærværende er lovhjemmel for kommunen til at omdøbe gaden.

I forlængelse heraf blev der på møde i Teknik- og Miljøudvalget den 14. marts 2022 truffet beslutning om et ændringsforslag, hvormed der i øjeblikket pågår et arbejde i Vejnavnenævnet om navngivning af en gade i København til "Ukrainegade".

Såfremt Borgerrepræsentationen på møde den 5. maj 2022 træffer beslutning om at behandle en sag om spørgsmålet, vil sagsfremstillingen indeholde en nærmere redegørelse for de retlige rammer, herunder forholdet til de udenrigspolitiske spørgsmål i sagen og udenrigsministerens seneste tilkendegivelser i pressen herom.

Om behandlingen af tidligere medlemsforslag om at omdøbe Kristianiagade til Ukrainegade i Københavns Kommune

Københavns Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen har tidligere i forbindelse med møde den 14. marts 2022 i Teknik- og Miljøudvalget vurderet følgende konkrete medlemsforslag fra Venstre:

"Det foreslås, at Teknik og Miljøudvalget indstiller til Borgerrepræsentationen, at Kristianiagade omdøbes til Ukrainegade."

Medlemsforslaget var begrundet i:

"Ruslands invasion af Ukraine er en skelsættende begivenhed, som vil forandre Europa og vores egen sikkerhed i mange år frem. Det er afgørende at sende et meget klart signal om, at den russiske aggression mod et frit og demokratisk land er fuldstændigt uacceptabelt. Samtidig bør de ukrainere, der er faldet i kampen for

Rådhussekretariatet
Københavns Rådhus, Rådhuspladsen
1
1550 København V
EAN-nummer
5798009809452

Ukraines frihed hædres. Her er et vejnavn en måde, hvorpå Københavns Kommune kan ære de, som er faldet i forsvaret af Ukraine. Washington DC ændrede for nogle år siden ligeledes navnet på den gade, hvor den russiske ambassade ligger til "Boris Nemtsov Plaza" for på den måde at ære den tidligere russiske vicepremierminister, som blev myrdet på baggrund af et politisk motiv."

I forbindelse med vurdering af det oprindelige medlemsforslag henviste Københavns Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen, til opgavefordelingsprincippet om fordelingen af opgaver mellem stat, kommuner og regioner, hvoraf det følger, at det ikke er muligt for en kommune at beskæftige sig med udenrigspolitik. Forvaltningen vurderede, at motivationen bag det stillede forslag om at navngive/omdøbe gaden, hvor den russiske ambassade i dag er beliggende, til "Ukrainegade", indeholder en klar motivation af udenrigspolitisk karakter, hvorfor det var vurderingen, at forslaget falder uden for den retlige ramme for varetagelse af kommunale formål og hensyn, og derfor ikke lovligt kunne vedtages af Teknik- og Miljøudvalget på mødet den 14. marts 2022.

Det bemærkes, at opgaven om navngivning af veje og gader i Københavns Kommune er henlagt til Vejnavnenævnet, der i henhold til den kommunale styrelseslovs § 17, stk. 4, er nedsat som særligt udvalg til varetagelse af et bestemt hverv og forberedende arbejde indenfor sit område. Udvalget hører under Teknik- og Miljøudvalget i kommunen og har til opgave at udarbejde indstilling med forslag til vejnavne til fagudvalget, som herefter træffer beslutning. Det er således Vejnavnenævnet, som forbereder sager og indstiller forslag om vejnavne til Teknik- og Miljøudvalget, der træffer beslutning herom.

Således vedtog Teknik- og Miljøudvalget den 14. marts 2022 følgende ændringsforslag til medlemsforslaget fra Venstre:

"At Teknik- og Miljøudvalget anmoder Vejnavnenævnet om at undersøge muligheden for, at en gade i København navngives efter Ukraine, og at Ukraine (evt. med dertilhørende by- og stednavne) optages i navnebanken."

Om det tidligere medlemsforslag og den retlige ramme for kommuner i relation til udenrigspolitik og udenrigspolitiske tilkendegivelser

Det følger af adresseloven, at opgaven om navngivning af gader mv. er overladt til kommunerne, jf. lovens § 2, hvoraf det fremgår, at

"Kommunalbestyrelsen er adressemyndighed og fastsætter alle vejnavne og adresser samt supplerende bynavne i kommunen i overensstemmelse med reglerne i denne lov og regler udstedt i medfør heraf."

I Københavns Kommune varetages opgaven konkret i Teknik- og Miljøudvalget efter indstilling fra Vejnavnenævnet, jf. ovenfor. Navngivning af gader mv. udgør myndighedsudøvelse i form af *afgørelsesvirksomhed*, hvormed der fastsættes, hvad der skal være ret og dermed gældende for borgere og virksomheder i kommunen.

Kommunens retlige ramme for at varetage hensyn, som ligger ud over skreven lov, fremgår af kommunalfuldmagtsreglerne, som definerer rammen for kommunens opgavevaretagelse ud fra lovlige kommunale hensyn i det omfang, at der ikke er tale om varetagelse af opgaver, som hører under en anden offentlig myndighed og som dermed strider mod opgavefordelingsprincippet, jf. ovenfor.

At føre udenrigspolitik er en statslig opgave. Som følge heraf kan en kommune som altovervejende udgangspunkt ikke beskæftige sig med og/eller anvende sine økonomiske midler til formål af udenrigspolitisk karakter.

Det er således Københavns Kommunes vurdering, at spørgsmålet om at omdøbe Kristianiagade til "Ukrainegade" skal vurderes indenfor kommunalfuldmagtsreglerne og de rammer, som i overensstemmelse med hidtidige gældende tilsynspraksis er gældende for kommunernes opgavevaretagelse, herunder forholdet til udenrigspolitik. Kommunen bemærker, at udenrigsministeren i relation til det retlige spørgsmål i sagen til pressen (Politiken den 3. april 2022) har udtalt, at "Udenrigsministeriet står altid gerne til rådighed for en drøftelse af eventuelle udenrigspolitiske aspekter af kommunens opgavevaretagelse", ligesom det senere fremgår af samme medie, at udenrigsministeren har "understreget, at Københavns Kommune frit kan omdøbe Kristianiagade til Ukrainegade" (Politiken den 13. april 2022). Det er midlertidig Københavns Kommunes vurdering, at udenrigsministerens udtalelser ikke i sig selv udgør det nødvendige hjemmelsgrundlag for kommunen til som vejmyndighed at omdøbe "Kristianiagade", og at en sag til behandling i Borgerrepræsentationen nærmere skal afdække de juridiske rammer for kommunens disposition.